

ODLUKA O SPROVOĐENJU PREPORUKA KOMISIJE

Datum usvajanja: 29. april 2021. godine

Slučaj br. 2016-09

Slobodan Trifunović

protiv

EULEX-a

Komisija za razmatranje ljudskih prava (čitaj: Komisija) je na zasedanju 29. aprila 2021. godine u sledećem sastavu:

G. Guénaél METTRAUX, predsedavajući član
G. Petko PETKOV, rezervni član
Gđa. Anna AUTIO, član

Uz asistenciju:
G. Ronald Hooghiemstra, pravni službenik

Uzevši u razmatranje gore pomenutu žalbu, predstavljenu u skladu sa Zajedničkom Akcijom Saveta 2008/124/CFSP koja datira od 04. februara 2008. godine, EULEX-ovim Konceptom odgovornosti koji datira od 29. oktobra 2009. god. o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava i Pravilnika o radu Komisije prema poslednjim izmenama od 11. decembra 2019. godine

Nakon razmatranja elektronskim putem shodno pravila 13(3) Pravilnika o radu Komisije, odlučuje kao što sledi:

I. POSTUPAK PRED KOMISIJOM

1. Žalba povodom ovog slučaja je registrovana 30. juna 2016. godine.
2. Pismom 01. jula 2016. godine, komisija je obavestila Misiju da je ovaj slučaj registrovan.
3. Dana 28. juna 2017. godine, komisija je od žalioca zatražila da dostavi naknadne informacije povodom njegove žalbe. Podnosilac žalbe je prvobitno dao odgovor preko predstavnika srpskih porodica Resursnog centra za nestala lica (RCNL), nevladine organizacije sa sedištem u Prištini, da nema dalje informacije u vezi sa ovim slučajem.
4. Dana 20. septembra i 17. oktobra 2017. godine, komisija je poslala još dva zahteva za naknadne informacije spomenutom predstavniku.

5. Dana 20. oktobra 2017. godine, komisija je primila odgovor preko predstavnika RCNL-i tim putem dobila naknadne informacije u vezi dva slučaja, uključujući i za ovaj slučaj.
6. Dana 08. decembra 2017. godine, komisija je prosledila Šefici Misije (čitaj: ŠM) EULEX na Kosovu Izjavu sa činjenicama i pitanjima, pozivajući je da podnese svoje odgovore i zapažanja pisanim putem povodom pritužbi najkasnije do 26. januara 2018. godine.
7. Dopisom od 19. januara 2019. godine, od Misije je ponovo zatraženo da odgovori na pitanja od 16. februara 2019. godine.
8. Komentari ŠM su primljeni 12. marta 2019. godine nakon čega su prosleđeni žalionicima radi dobijanja naknadnih zapažanja.
9. Dana 15. marta 2019. godine, pismo od ŠM je prosleđeno podnosiocu žalbe informisanja radi, kome je dat rok do 15. aprila 2019. godine da podnese bilo koje naknadne podneske kao odgovor na to pismo.
10. Dana 19. juna 2019. godine, Komisija je povodom ovog slučaja donela svoju odluku o prihvatljivosti, proglašivši žalbu prihvatljivom u pogledu članova 2, 3, 8. i 13. Evropske Konvencije za ljudska prava (čitaj, „Evropska Konvencija“ ili „Konvencija“) (<https://www.hrrp.eu/srb/docs/Decisions/2019-06-19%20Admissibility%20Decision%202016-09-s.pdf>).
11. Dana 19. septembra 2019. godine, Misija je dostavila svoje odgovore na pitanja koja je Komisija postavila.
12. Podnosilac žalbe nije dao nikakav odgovor na pitanja koja je Komisija postavila.
13. 11. decembra 2019. godine, Komisija je donela „Odluku i nalaze“, utvrdivši da je Misija odgovorna za kršenje prava podnosioca žalbe prema članu 2 (proceduralni deo) i 3 Evropske konvencije o ljudskim pravima. U tom pogledu, Komisija nije smatrala neophodnim da donosi odluke u vezi sa mogućim kršenjima, članova 8 i 13 Konvencije, od strane Misije. Na osnovu toga, Komisija je dala sledeće preporuke:

PREPORUČUJE sledeće:

- i. Imajući u vidu težinu povreda prava koja se razmatraju, Komisija poziva Šefa Misije da pažljivo razmotri mogućnost i potrebu da Misija prizna povredu prava podnosioca žalbe koju je Misija počinila;
- ii. Komisija poziva Misiju da osigura da se predmetni spis koji pripada ovom slučaju i da ova Odluka budu poslani lokalnim nadležnim organima;
- iii. Komisija preporučuje Misiji da ovaj slučaj prati;
- iv. Kao što je to učinila i u slučaju 2017-02, Komisija preporučuje da Misija treba da uzme u obzir pripremu i davanje preporuka vlastima u pogledu potencijalnih budućih istražnih tokova koji bi pomogli u rešavanju ovog slučaja; u tom smislu, Komisija preporučuje da Misija treba da naglasi važnost prava žrtve da sazna istinu i da bude informisana o opštem toku istrage;
- v. Komisija preporučuje da Misija treba da izvesti nadležne organe u Briselu ukoliko sazna da lokalni organi vlasti ne ispunjavaju svoje obaveze u tom pogledu;

- vi. Misija treba da preduzme aktivne korake da se raspita kod organa vlasti koji su koraci, ako ih ima, preduzeti da se istraži ovaj slučaj i da izveste nadležne organe Evropske unije u Briselu ako postane očigledno da vlasti ne ispunjavaju svoje obaveze u tom pogledu;
 - vii. Komisija preporučuje da se ova odluka dostavi relevantnim organima Misije; i
 - viii. Komisija takođe preporučuje Šefu Misije da treba da osigura da se aktivnosti nadzora Misije sprovode na način koji je u skladu sa obavezama Misije o ljudskim pravima i da obezbedi da ovaj deo mandata doprinese efikasnoj zaštiti i unapređenju tih prava.
14. Komisija je zatražila od Šefa Misije da podnese izveštaj o sprovođenju ovih preporuka najkasnije do 16. marta 2020. godine. Ti podnesci su primljeni 22. decembra 2020. godine.
15. Dana 25. novembra 2020. godine, Komisija je saznala da je podnosilac žalbe, g. Milorad Trifunović, preminuo.
16. Dana 29. januara 2021. godine, Komisija je kontaktirala porodicu podnosioca žalbe da bi se raspitala da li neko od članova porodice želi da nastavi sa žalbom, a porodica je prvo neformalno obavestila Komisiju da postoji takvo interesovanje.
17. Na osnovu ove indikacije, Komisija je 2. februara 2021. poslala formalno pismo porodici podnosioca žalbe tražeći od njih da zvanično, pisanim putem, obaveste komisiju do 26. februara 2021. godine o svom interesovanju da nastave sa žalbom.
18. Dana 20. aprila 2021. godine, porodica podnosioca žalbe dostavila je formalnu potvrdu Komisiji da će Slobodan Trifunović, brat prvobitnog žalioca, naslediti g. Milorada Trifunovića kao žalilac.

II. STANOVIŠTE ŽALIOCA

19. Imajući u vidu blisku porodičnu povezanost između primarne žrtve, prvobitnog žalioca i novog žalioca – tj. brat žalioca i nestale osobe - Komisija konstatuje da novi žalilac može da nasledi prvobitnog žalioca i može se smatrati kao sekundarna žrtva navodnih povreda prava i da je, kao takav, potencijalna žrtva shodno pravila 25(1) Pravilnika o radu Komisije.

III. ČINJENICE

20. Činjenice podnete od strane prvobitnog žalioca mogu se sumirati na sledeći način.
21. Dana 22. juna 1998. godine, Miroslav Trifunović, brat podnosioca žalbe, Milorada Trifunovića, autobusom je krenuo na posao u rudniku Belačevac, Opština Fushë Kosovë/Kosovo Polje. Njega i osam drugih radnika su presrele osobe za koje se smatra da su članovi oslobodilačke vojske Kosova (OVK) u selu Graboc i Poshtëm/Donji Grabovac, opština Fushë Kosovë/Kosovo Polje. Miroslavu Trifunoviću i ostalim radnicima je naređeno da izađu iz autobusa i odvedeni su u nepoznatom pravcu. O njemu se ništa ne zna još od tog trenutka.
22. Podnosilac žalbe i njegova porodica obavestili su Međunarodni Komitet Crvenog Krsta (MKCK), Međunarodnu Civilnu Misiju (MCM), „Kancelariju SAD-a“ (ovo se tumači kao

veza za diplomatsko predstavništvo SAD-a u Prištini), Centar za Kulturu u Prištini i Ministarstvo Unutrašnjih Poslova Republike Srbije i MKCK u Srbiji, o nestanku Miroslava Trifunovića.

23. Ni g. Trifunović, a ni njegovi ostaci nisu nikada pronađeni a i okolnosti njegovog nestanka ostale su neutemeljene. Niko nikada nije izveden pred licem pravde u vezi sa ovim pitanjem.
24. Komisija je utvrdila da je Misija doprinela ovoj situaciji i kršenju prava podnosioca žalbe time što nije istražila ovaj slučaj i nije pravilno informisala rodbinu nestalog.

IV. PRELIMINARNA RAZMATRANJA: VREDNOST I VAŽNOST OVLAŠĆENJA KOMISIJE DA PRATI SPROVOĐENJE SVOJIH PREPORUKA

25. Konkretno ova odluka je propratna odluka usvojena od strane Komisije shodno pravila 45bis Pravilnika o radu.
26. Ovlašćenje Komisije za praćenje preporuka je nesporno. Ono je u skladu sa Pravilnikom i ova proceduralna mogućnost je dobro uspostavljena u praksi i sudskoj praksi Komisije. Vidi Aneks A ove odluke u kome su navedeni slučajevi u kojima su donete propratne odluke.
27. Proceduralna mogućnost za Komisiju da proprati svoje preporuke je naročito važna u pogledu ograničenja koja su postavljena na njenu moć i ovlašćenja. Konkretno, odluke komisije dolaze u obliku ne-obavezujućih preporuka. Vidi, npr., *Thomas Rüsche protiv EULEX-a*, Slučaj br. 2013-21, Odluka o sprovođenju preporuka Komisije, 13. jun 2017. godine, par. 7. Vidi takođe KRLJP, *Beleška prakse rada o pravnim lekovima za kršenje ljudskih prava* (<https://hrrp.eu/docs/Case%20law%20note%20on%20REMEDIES%20FOR%20HR%20VIOLATIONS.pdf>). Neobavezujuća priroda preporuka Komisije znači da, kako bi bili efikasni, mehanizmi odgovornosti koje delom čini Komisija u velikom zavise da li će Misija sprovesti preporuke koje je Komisija dala.
28. Pored toga, mandat Komisije ne omogućava da ista dâ preporuke za finansijsku nadoknadu čak i tamo gde su oni mogli da obezbede adekvatan lek za kršenje ljudskih prava od strane Misije. Vidi, npr., *Zahiti protiv EULEX-a*, slučaj br. 2012-14, Odluka o sprovođenju preporuka Komisije, 11. novembar 2014. god., par. 16; *X i 115 ostalih žalilaca protiv EULEX-a*, slučaj br. 2011-20, Četvrta odluka o sprovođenju preporuka komisije za razmatranje ljudskih prava, 11. decembar 2019. god., Operativni deo; Godišnji izveštaj 2016 KRLJP-a, strane 2 i 48-50; i još jednom, KRLJP, *Beleška prakse rada o pravnim lekovima za kršenje ljudskih prava* (<https://hrrp.eu/docs/Case%20law%20note%20on%20REMEDIES%20FOR%20HR%20VIOLATIONS.pdf>). Iako ovo nije sprečilo Misiju, *proprio motu*, da ponudi finansijsku kompenzaciju žrtvi kršenja prava u ograničenom broju slučajeva (vidi, npr. *Zahiti protiv EULEX-a*, 2012-14, 11. novembar 2014, par. 7, 11- 12 i 24-26), nemogućnost Komisije da preporuči ovu vrstu pravnog leka ili, još efikasnije, da naredi finansijsku kompenzaciju tamo gde je to prikladno, prilično je ograničila ovlašćenja Komisije za datu odgovornost. Odsustvo mogućnosti da Komisija preporuči finansijsku reparaciju čak i tamo gde bi to

bilo prikladno, znači da bi Komisija mogla da preporuči korake i mere koje ne pružaju potpunu ili potpuno adekvatnu vrstu leka za kršenje prava koje je utvrdila. Ovo još više naglašava potrebu da Misija budno pazi na one korektivne preporuke koje daje Komisija i da ih primeni u najvećoj mogućoj meri.

29. Bez potpune i efikasne posvećenosti pridržavanju standarda ljudskih prava od strane Misije, preporuke Komisije mogle bi stvoriti malo više od prividne odgovornosti Misije. Stoga je od ključne važnosti da Misija pokaže svoju stvarnu posvećenost tim standardima primenom preporuka Komisije u najvećoj mogućoj meri. Komisija donosi naknadne odluke u slučajevima kada se utvrdi da je Misija prekršila ljudska prava podnosioca žalbe, kao što je to slučaj ovde, kao sredstvo za osiguranje stvarne i efikasne odgovornosti Misije za takva kršenja. Uzimajući u obzir ograničenja ovlašćenja Komisije, propust Šefa Misije da primeni suštinu njenih preporuka učinio bi čitav mehanizam odgovornosti neefikasnim i iluzornim sa stanovišta podnosilaca žalbe.

V. PRAĆENJE PREPORUKA KOMISIJE

30. Kao preliminarno pitanje, Komisija će napomenuti i ponoviti da su kršenja koja je Komisija pripisala Misiji izuzetno ozbiljne prirode. Ona se odnose na neka od najvažnijih osnovnih prava zagarantovanih pojedincu. Štaviše, kršenje koje je pripisano Misiji trajalo je dugo i značajno vreme. Pokazalo je ozbiljno narušavanje svojih dužnosti i obaveza u odnosu na žrtvu. U tim okolnostima, Komisija očekuje da će Misija preduzeti efikasne korake kako bi osigurala da se ovo kršenje adekvatno i u potpunosti popravi. Na osnovu onoga što sledi, međutim, Komisiji je očigledno da odgovor Misije nije daleko premašio ta očekivanja.

31. Svaka od preporuka komisije i odgovor na iste od strane Misije će se razmotriti u daljem tekstu.

32. Prva preporuka Komisije je bila sledeća:

„Imajući u vidu težinu povreda prava koja se razmatraju, Komisija poziva Šefa Misije da pažljivo razmotri mogućnost i potrebu da Misija prizna kršenje prava podnosioca žalbe koja je Misija počinila;“

33. Umesto priznanja odgovornosti Misije za ova kršenja, Šef Misije je izrazio

„Duboko žaljenje što Misija nije uspela da istraži nestanak Miroslava Trifunovića i dovede do pozitivnog zaključenja“.

Kao što je Komisija istakla u ranijim slučajevima, izraz žaljenja nije isto što i priznanje odgovornosti kada je reč o otklanjanju kršenja prava. Komisija žali što je, još jednom, Misija preko svog Šefa odbila da prizna svoju odgovornost za kršenje prava podnosioca žalbe.

34. Stoga Komisija zaključuje da Misija nije sprovela prvu preporuku koju je ista dala.

35. Druga preporuka komisije je bila:

„Komisija poziva Misiju da obezbedi da spis predmeta koji se odnosi na ovaj slučaj bude poslat nadležnim lokalnim vlastima;“

36. Misija je istakla da su svi dosjei i spisi predmeta koji su u posedu Misije sada predati lokalnim vlastima, navodeći da je 15. novembra 2018. godine predmetni spis u kom se spominje g. Miroslav Trifunović predat Specijalnom tužilaštvu Republike Kosovo (STRK).

37. Komisija se stoga uverila da je njena druga preporuka u potpunosti primenjena.

38. Treća preporuka Komisije je bila:

„Komisija preporučuje da ovaj slučaj treba da bude predmet nadgledanja od strane Misije;“

39. Kao odgovor na tu preporuku, Misija je pružila poduže obrazloženje onoga što je razumela kao obim i prirodu svog trenutnog mandata. Misija je posebno sugerisala da trenutni mandat Misije za „nadgledanje“ ne uključuje nikakvu nadležnost za savetovanje ili davanje preporuka u vezi sa slučajevima. Misija je takođe predložila da „EULEX može da pruži podršku nadležnim organima davanjem preporuka koje se bave strukturnim pitanjima i može da obavlja dodatne zadatke na zahtev“. Misija je dodala da će, ukoliko vlasti započnu istragu nad slučajem g. Trifunovića, ista nadgledati taj proces, budući da slučaj „spada u jednu od njenih tematski prioritarnih oblasti“.

40. Iz sledećih razloga, Komisija nije uverena da gore navedeno objašnjenje pruža potpunu i tačnu sliku odgovornosti Misije. Prvo, utvrđeno je da krši osnovna prava podnosioca žalbe, od Misije se sada može očekivati da otkloni te povrede. Ovo zahteva efikasne korake koje Misija treba da preduzima, a promena mandata Misije ne menja prirodu obaveze Misije da obezbedi efikasan pravni lek.

41. Drugo, Misija je i dalje obavezana da deluje u skladu sa osnovnim standardima ljudskih prava. To zahteva da se njen trenutni mandat tumači u svetlu tih obaveza. Čini se da stavovi koje je Misija gore navela ne utiču na ta dva razmatranja.

42. Takođe je očigledno da ako Misija sedi besposleno u nadi da će lokalne vlasti preuzeti neke od njenih odgovornosti, verovatnoća da se to nikada neće dogoditi u stvari stvarna. Ovo je očigledno iz činjenice da mnogi, a možda i svi slučajevi prisilnog nestanka koji su stigli do Komisije i za koje je utvrđeno da ih Misija nije efikasno istražila, izgleda da ih ne istražuju ni lokalne vlasti. Misija, svesna ove situacije, ne može, dakle, u dobroj veri tvrditi da očekuje da se ovo dogodi, ukoliko se ne preduzmu koraci da se pobrine da se to desi.

43. Komisija razume da je uloga Misije u „nadgledanju“ takođe ona koja uključuje nadgledanje slučajeva ili vrste slučajeva koji nisu predmet istrage lokalnih vlasti tamo gde se od njih očekuje i koji su zakonski obavezni da to učine. Bilo koje drugo tumačenje mandata Misije značilo bi da se Misija može smatrati saučesnikom u neuspehu vlasti da ispune svoje obaveze u pogledu ljudskih prava. Takva situacija, ako bi se dogodila, bila bi u suprotnosti sa posvećenošću Misije i obavezujućim obavezama prema ljudskim

pravima. Takođe bi bilo u potpunosti u suprotnosti sa principima vladavine zakona, za koje Misija ima mandat da promoviše na Kosovu.

44. Pored toga, Komisija primećuje nekoliko javnih izjava zvaničnika Misije, uključujući Šefa Misije, u smislu da je Misija i dalje duboko zabrinuta pitanjem nestalih osoba. Ako je to zaista tako, a Komisija želi da pretpostavi da jeste, Komisija je zabrinuta zbog toga što ne postupanje Misije u pogledu otklanjanja kršenja ljudskih prava same Misije u slučajevima kao što je ovaj i s obzirom na to da je Misija interpretirala svoj mandat, kao što je gore navedeno, ne odražava pažnju i zabrinutost navedenu u Javnim izjavama koje je Misije iznela.
45. Komisija zaključuje da Misija nije sprovela treću preporuku koju je ista dala.
46. Četvrta preporuka Komisije je bila:

„Komisija preporučuje, kao što je to učinila kod slučaja 2017-02, da Misija razmotri davanje preporuka vlastima u pogledu mogućih budućih istražnih tokova koji bi mogli pomoći u rešavanju ovog slučaja; u tom kontekstu, Komisija preporučuje Misiji da treba da naglasi važnost prava žrtava na istinu i da bude obavešteni o opštem toku istrage;“
47. Ovde se primenjuje ono što je gore rečeno u paragrafima 38-43. Komisija nije zadovoljna objašnjenjem koje je dala Misija da se uzdrži od preduzimanja bilo kakvih aktivnih koraka kako bi se osiguralo da sadašnja stvar treba da se istraži.
48. Komisija zaključuje da Misija nije sprovela četvrtu preporuku koju je ista dala.
49. Peta preporuka Komisije je bila:

„Komisija preporučuje da Misija treba da izvesti nadležne organe u Briselu ukoliko sazna da lokalni organi vlasti ne ispunjavaju svoje obaveze u tom pogledu;“
50. Još jednom, ovde se primenjuje ono što je gore rečeno u paragrafima 29-33. Ako lokalne vlasti ne ispune svoje obaveze vezane za ljudska prava, Misiji se ne može dozvoliti da se ponaša kao da nije svesna te činjenice ili da, ako je svesna, nema sposobnost da igra ulogu u rešavanju situacije. Komisija je donela mnoge odluke koje su trebale da zabrinu Misiju zbog, kako se čini, sistemskog propusta lokalnih vlasti da istraže slučajeve koji uključuju navode o prisilnom nestanku povezanom sa sukobom.
51. U svetlu ovoga, bilo bi nespojivo sa obavezama Misije na polju ljudskih prava ako se ne bi postupilo prema tom znanju. Ukoliko smatra da Misija nema potreban mandat da postupa po ovom pitanju, Šef Misije bi trebalo da pokrene pitanje pred nadležnim organima EU kako bi se osiguralo da su takva ovlašćenja uredno dodeljena ili da vlasti EU treba da preduzmu direktne korake da se obrate i pokrenu ovo sa lokalnim kosovskim vlastima.
52. Komisija zaključuje da Misija nije sprovela petu preporuku koju je ista dala.

53. Šesta preporuka Komisije je bila:

„Misija treba da preduzme aktivne korake da se raspita kod organa vlasti da li su i koji koraci preduzeti da se istraži ovaj slučaj i obavesti nadležne organe Evropske unije u Briselu ako postane očigledno da vlasti ne ispunjavaju svoje obaveze u tom pogledu;“

54. Kao što je gore pomenuto, umesto da preduzme preporučene korake, Misija je nastojala da objasni svoju nesposobnost da deluje na osnovu svog uskog tumačenja svog mandata i obaveza. Iz gore navedenih razloga, Komisija ne prihvata to objašnjenje i poziva Misiju da još jednom razmotri ovo pitanje.

55. Komisija zaključuje da Misija nije sprovela šestu preporuku koju je ista dala.

56. Sedma preporuka Komisije je bila:

„Komisija preporučuje da se ova odluka dostavi nadležnim organima Misije;“

57. Kao odgovor na to, Misija je naznačila da je ona odmah prosleđena svim relevantnim jedinicama misije i izjavila da su „nadležni organi Evropske unije u Briselu takođe rutinski obavешteni o svim odlukama komisije i oni takođe dobijaju njen godišnji izveštaj“. Misija je dalje navela da je odluka Komisije takođe prosleđena nadležnim lokalnim organima i tačnije kosovskoj policiji i STRK-u. Na njihov zahtev, EULEX je takođe dostavio STRK-u odgovarajući policijski broj predmeta kao i broj predmeta u tužilaštvu kako bi im omogućio da pronađu slučaj i relevantnu dokumentaciju“.

58. Komisija je zadovoljna što je Misija u potpunosti sprovela njenu sedmu preporuku.

59. Osmu preporuku Komisije je bila:

„Komisija takođe preporučuje Šefu Misije da osigura da se aktivnosti nadzora Misije sprovode na način koji je u skladu sa obavezama Misije o ljudskim pravima i da obezbedi da ovaj deo mandata doprinese efikasnoj zaštiti i unapređenju tih prava.“

60. Misija se nije pozabavila ovom preporukom. Iz gore navedenih razloga, Komisija je zabrinuta što trenutno tumačenje Misije u vezi sa njenim mandatom možda neće biti u skladu sa obavezama Misije na polju ljudskih prava. Čini se, umesto toga, da njihov neuspeh da izraze zabrinutost zbog neuspeha lokalnih vlasti da istraže određene kategorije slučajeva - uključujući i ovaj - može stvoriti lažni utisak da te vlasti deluju u skladu sa sopstvenim obavezama. U meri u kojoj je mandat Misije za nadgledanje namenjen da pruži vlastima EU i državama jednu tačnu sliku situacije na Kosovu što se tiče napora u polju vladavine zakona, ta slika bi bila u potpunosti nepotpuna i iskrivljena uskim tumačenjem svojih odgovornosti od strane same Misije.

61. Komisija zaključuje da Misija nije sprovela osmu preporuku koju je ista dala.

62. Komisija napominje da je Misija tvrdila da je promenjeni mandat sprečava da u potpunosti primeni nekoliko preporuka koje je Komisija dala. Iako se mandat Misije

promenio, Komisija naglašava da je Misija i dalje jedna te ista. Njena odgovornost je vezana za njeno postupanje, prošlo i sadašnje. A odgovornost Misije, kakva je trenutno, je da ispravi kršenja koja je počinila u prošlosti, iako je to bilo u vreme kada je njen mandat bio drugačiji.

IZ TIH RAZLOGA, KOMISIJA JEDNOGLASNO

NALAZI da Misija nije sprovela u potpunosti sve preporuke Komisije, napominjući da iako je Misija u potpunosti primenila drugu i sedmu preporuku Komisije, nije sprovela prvu, treću, četvrtu, petu, šestu ili osmu preporuku;

MORA DA ZATRAŽI da Šef Misije još jednom razmotri preporuke koje je komisija dala a koje nije sproveo u potpunosti a u pogledu ozbiljnosti i težine prekršenih prava od strane Misije u ovom slučaju, a konkretno, sledeće:

- Prvu preporuku Komisije;
- Treću preporuku Komisije;
- Četvrtu preporuku Komisije;
- Petu preporuku Komisije;
- Šestu preporuku Komisije;
- Osmu preporuku Komisije;

I u tom smislu, **POZIVA MISIJU** da usvoji mere kao odgovor na preporuke Komisije koje će u potpunosti prikazati dubinu posvećenosti Misije u poštovanju standarda ljudskih prava i da ispravi štetu nanetu podnosiocu žalbe u ovom slučaju;

PORED TOGA, u pogledu podnesaka Misije od 6. decembra 2019. godine u kojima Misija navodi da se nisu mogli istražiti svi slučajevi i da je bilo neophodno doneti odluke o prioritizaciji, **KOMISIJA PONAVLJA SVOJ ZAHTEV MISIJI DA DOSTAVI SLEDEĆE INFORMACIJE:**

- i. Koliko je predmeta nestalih lica Misija primila od UNMIK-a?
- ii. Koliko je od njih Misija istražila tokom svog mandata?
- iii. Koliko je od njih rezultovalo krivičnim postupkom?
- iv. Koliko je predmeta 'ratnih zločina' Misija primila od UNMIK-a?
- v. Koliko je od njih Misija istražila tokom svog mandata?
- vi. Koliko je od njih rezultovalo krivičnim postupkom?
- vii. Koji su faktori uzeti u obzir prilikom odlučivanja o prioritizaciji predmeta? Ko je doneo tu odluku? Da li je to na bilo koji način dokumentovano? Ukoliko jeste, molimo dostavite dokumentovane dokaze.

DALJE PREPORUČUJE da ova Odluka bude prosleđena svim relevantnim organima u Misiji i svim relevantnim organima Evropske Unije i zvaničnicima u Briselu;

OSTAJE NA slučaju do daljnjeg;

NA KRAJU, KOMISIJA NAPOMINJE da odgovornost za pružanje efikasnog pravnog leka za kršenja prava koja je počinila Misija jeste i ostaje u potpunosti na samoj Misiji. U meri u kojoj Misija preko Šefa Misije nije u mogućnosti ili ne želi da u potpunosti usvoji korektivne

preporuke koje je Komisija dala, ostaje kao njena odgovornost da pronađe alternativna sredstva i metode rešenja koja pružaju efikasan pravni lek za kršenja koja se utvrdilo da je ista počinila;

POZIVA MISIJU da obavesti Komisiju o svom odgovoru na ovu Odluku što je ranije moguće a najkasnije do 30. novembra 2021. godine.

U ime Komisije,

Guénaël METTRAUX
Predsedavajući član

Petko PETKOV
Rezervni član

Anna AUTIO
Član